

Novinky knihovny VÚKOZ – leden 2018

R 5705

CAMERON, R. - HITCHMOUG, J.: **Environmental Horticulture. Science and Management of Green Landscapes**

Boston, CABI, 2016, 344 s.

zahradnictví okrasné - města - architektura zahradní - architektura krajinná - rozvoj udržitelný

Environmental horticulture – also referred to as landscape horticulture and amenity horticulture – is the umbrella term for the horticulture that we encounter in our daily lives. This includes parks, botanic gardens, sports facilities, landscape gardens, roundabouts, cemeteries, shopping centers – any public space which has grass, planting and trees.

A complete and comprehensive guide to an area most of us take for granted, this book comments and critiques contemporary thinking on the subject; explores the role, value and application of horticulture in different landscapes; reviews the importance and impact of horticulture on the wider environment; covers practical management advice for categories of environmental horticulture such as turf grass, bedding plants, trees, grasslands and green roofs. This book is a valuable addition to academic departments with an interest in green space management and wider environmental issues.

R 5706

CONAN, M. - KRESS, W.J. [eds.]: **Botanical progress, horticultural innovations and cultural changes**. [Botanický pokrok, zahradnické inovace a kulturní změny].

Washington, Dumbarton Oaks Research Library and Collection, 2007, 278 s.

Proceedings from the 28. Dumbarton Oaks Colloquium on the History of Landscape

Architecture, held at Dumbarton, 2004

zahradnictví - rostliny - kultura - historie

From Roman times to the present, knowledge of plants and their cultivation have exerted a deep impact on cultural changes. This book highlights the religious, artistic, political, and economic consequences of horticultural pursuits. Far from a mere trade, horticulture profoundly affected Jewish and Persian mystical poetry and caused deep changes in Ottoman arts. It contributed to economic and political changes in Judea, Al Andalus, Japan, Yuan China, early modern Mexico, Europe, and the United States. This book explores the roles of peasants, botanists, horticulturists, nurserymen and gentlemen collectors in these developments, and concludes with a reflection on the future of horticulture in the present context of widespread environmental devastation and ecological uncertainty.

B 919

VĚTVIČKA, V.: **Stromy a keře, mé životní lásky**.

Praha, Aventinum, 2017, 484 s.

dřeviny - atlas rostlin - stromy – keře

Kniha obsahuje zajímavé a velmi podrobné informace o stromech a keřích, o původu a rozšíření těchto dřevin, jejich významu pro krajinu i hospodářství, o jejich introdukci do naší země a se zmínkami o pěstovaných kultivarech. V neposlední řadě v ní autor, známý botanik, dendrolog a publicista, poukazuje na rozdíly jednotlivých popsaných druhů a většinou uvádí, kde který strom či keř u nás roste.

Z podání autora Václava Větvíčky je znát, že tyto živé organismy, které na naší zemi byly již dávno předtím, než se na ní objevil *Homo sapiens*, jsou skutečně jeho životními láskami. Jak sám autor zmínil v pořadu GEN v České televizi, je to jeho celosvětově nejúspěšnější kniha.

B 920

WAGENER, K. et al.: **Život s květinami. Trvanlivé dekorace - suché, umělé a přírodní materiály.**

Praha, Profi Press, s.r.o., 2017, 139 s.

aranžování rostlin - letničky a trvalky k sušení - fotografická publikace

Kniha plná svěžích nápadů, které upoutají pozornost každého milovníka květin a estetiky. Prezentace způsobu využití vlastností vytrvalých květin a materiálů, včetně jejich přínosu během procesu tvorby aranžmá. Profesionální floristé nabídnou názorné ukázky a postupy a předvedou, jak s trvanlivým materiálem kreativně pracovat.

R 5698

JIRÁSEK, V.: **Průvodce po botanické zahradě Karlovy university**

Praha, Botanická zahrada Karlovy univerzity, 1938, 91 s.

botanické zahrady - průvodce - Praha

Stručné dějiny Botanické zahrady Univerzity Karlovy v Praze Na Slupi a podrobný ilustrovaný průvodce jejími rostlinnými sbírkami. Úvod knihy obsahuje stesk tehdejšího (od r. 1927) ředitele zahrady Karla Domina na neochotu prvorepublikových úřadů zřídit a financovat na území Prahy větší a reprezentativnější botanickou zahradu. Vlastní průvodce popisuje rostliny pěstované v jednotlivých částech zahrady – bez ohledu na jejich vegetační období. Kniha je provázena fotografiemi skleníků, celých částí zahrady i jednotlivých rostlin v květu a doplněna plánkem celé botanické zahrady.

R 5699

LÍPA, M. - BOČEK, S. - BAROŠ, A.: **Metodika stanovení záchranných sortimentů ovocných odrůd. Certifikovaná metodika VÚKOZ**

Průhonice, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2014, 16 s.

stromy ovocné - krajové odrůdy - sortiment - záchrana genofondu - metodika

Záchranné sortimenty odrůd ovocných stromů jsou seznamy odrůd, které jsou určeny k přednostním výsadbám na kmenných tvarech. Účelem těchto seznamů je podpořit uchování určitých odrůd, které jsou vhodné pro podmínky dané oblasti buď pěstitelsky nebo z kulturně-historických důvodů. Zároveň jsou to odrůdy, které by měly být zachyceny v genofondových plochách. Metodika definuje postupy, které mohou být použity v měřítku jednoho katastru nemovitostí i celého státu.

R 5700

ROMPORTL, D. a kol.: **Mapa potenciálního rizika výskytu a škod způsobených *Phytophthora xalni* v lesních porostech ČR. Specializovaná mapa s odborným obsahem.**

Průhonice, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2015, 17 s.

Alnus - ochrana rostlin - houbové choroby - *Phytophthora alni* - rozšíření - škody - mapy - ČR

Introdukce a následné invaze nepůvodních patogenů dřevin představují celosvětovou výzvu pro ochranu přírody a krajiny, udržitelné lesnictví, rurální ekonomiku a hospodaření v krajině vůbec. Invazní patogeny se rovněž stále častěji stávají běžnou součástí lesních a dalších ekosystémů v ČR – z nejvýznamnějších lze jmenovat *Ophiostoma novo-ulmi*, *Hymenoscyphus fraxineus* či *Phytophthora*

×alni. Posledně jmenovaný patogen je hybridogenní organismus, způsobující hnilobu kořenů a krčku olší, který významně poškozuje lesní a břehové porosty olší ve střední a západní Evropě.

Vzhledem k zásadnímu významu *P. ×alni* a dalších invazních patogenů dřevin je třeba věnovat jejich šíření v prostředí a vztahu k jeho podmínkám patřičnou pozornost. Modelování potenciálního výskytu patogenů patří mezi důležité nástroje jejich managementu a prevence škod, které může výskyt invazních druhů přinášet. Prostorová predikce je založena na komplexním zhodnocení vztahu výskytu zájmového druhu a charakteristik prostředí vztahujících se ke studovaným lokalitám. Na základě zjištěného vztahu je pak odvozena pravděpodobnost výskytu daného druhu v dalších lokalitách, popsanych pomocí stejných proměnných. Předložený výsledek – specializovaná mapa s odborným obsahem – popisuje potenciální distribuci a význam *P. ×alni* v lesních porostech ČR stanovenou na základě důkladné statistické a geostatistické analýzy dat získaných terénním šetřením i z dostupných geodatabází. Jedná se zároveň o unikátní výstup nejen v rámci ČR, ale i v rámci celé Evropy.

R 5701

ČERNÝ, K. a kol.: Současné rozšíření fytoftorové hniloby olší v břehových porostech povodí Vltavy. Specializovaná mapa s odborným obsahem

Průhonice, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2016, 19 s.
Alnus - ochrana rostlin - houbové choroby - *Phytophthora alni* - rozšíření - mapy - Vltava - ČR

Byl proveden průzkum výskytu poškození olší plísní olšovou a rozsahu kácení olší v důsledku poškození břehových porostů povodí Vltavy. Výsledky průzkumu byly následně vizualizovány ve formě mapy s odborným obsahem. Celkem bylo prozkoumáno přes 9 600 km břehových porostů vodních toků. Onemocnění bylo nakonec identifikováno v porostech o délce 5 916 km (tj. 62 % celkové délky zkoumané kilometráže). Kácení bylo evidováno na 4 589 km (tj. 48 % zkoumaných toků). Současný dopad choroby je největší na delších tocích, zejména pak na významných vodních tocích.

R 5702

ČERNÝ K. a kol.: Predikce potenciálních dlouhodobých ekonomických škod způsobených plísní olšovou v břehových porostech povodí Vltavy podle Vyhlášky Ministerstva financí č. 441/2013 Sb. Specializovaná mapa s odborným obsahem.

Průhonice, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2016, 18 s.
Alnus - ochrana rostlin - houbové choroby - invazní druhy - *Phytophthora alni* - škody - ekonomika - mapy - Vltava - ČR

V mapě je vizualizována predikce distribuce ekonomických škod způsobených plísní olšovou (*Phytophthora alni*) v povodí Vltavy vyjádřené pomocí vyhlášky Ministerstva financí č. 441/2013 Sb. Průměrná výše škod činila v průměru 34,4 tis. Kč na 100 m břehového porostu. Nejvyšší průměrné škody byly zjištěny v pánevním (v průměru 50,1 tis. Kč) krajinném typu, nejnižší v suchém krajinném typu (14,7 tis. Kč). Nejvyšší dopad *P. alni* lze v současné době s pomocí vyhlášky 441/2013 Sb. predikovat v plochých a pánevních typech krajiny (např. v jihočeských pánvích, Jindřichohradecké kotlině a Tachovské brázdě), nejnižší v suchých oblastech (Pražská plošina, částečně Plzeňská kotlina).

R 5703

ŠEDIVÁ, J. - HAVRDOVÁ, L. - MARŠÍK, P.: Mikropropagace jasanu ztepilého (*Fraxinus excelsior* L.). Certifikovaná metodika č. 1/2017-057

Průhonice, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, 2017, 20 s.

dřeviny listnaté - *Fraxinus excelsior* - množení - tkáňové kultury - mikropropagace – metodika

Metodika zahrnuje dva ucelené in vitro množitelké postupy, které vychází buď z juvenilního rostlinného materiálu (ze semen) nebo z dospělých stromů s použitím vrcholových pupenů. Cílem metodiky je poskytnout optimalizovaný postup mikropropagace jasanu ztepilého, který může podpořit produkci jeho elitních genotypů s vyšším stupněm tolerance vůči invaznímu houbovému patogenu *Hymenoscyphus fraxineus* způsobujícímu našim domácím druhům jasanu (*Fraxinus excelsior* a *F. angustifolia*) tzv. nekrózu jasanů (v Evropě známá jako „ash dieback“). Metodika zahrnuje dva ucelené in vitro množitelké postupy, které vychází buď z juvenilního rostlinného materiálu (ze semen) nebo z dospělých stromů s použitím vrcholových pupenů.

R 5704

Zatopené kulturní a přírodní dědictví jižní Moravy.

VTEI, 2017, roč. 29, mimořádné číslo.

Praha, Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka, v.v.i., 2017, 76 s.

dědictví kulturní - dědictví přírodní - využití krajiny - změny využití krajiny - vodní nádrže - ekologie krajiny - Morava jižní

Projekt Zatopené kulturní a přírodní dědictví jižní Moravy byl řešen ve Výzkumném ústavu vodohospodářském T. G. Masaryka v letech 2013–2016. Základním tématem projektu je zamyšlení nad tím, co vše zmizelo pod hladinami vodních nádrží. Toto téma je zde zobrazeno z pohledu mnoha oborů charakterizujících kulturní a přírodní dědictví, jako je historie, vodní hospodářství, hydrobiologie, hydrochemie, geografie, jakost vod a krajinná ekologie. Jsou zde zhodnoceny změny stavu společnosti, kultury, krajiny, vodních toků, vodních ploch a jejich využívání, biotopů a dalších složek utvářejících kulturní a přírodní dědictví jižní Moravy před a po zatopení velkých území při výstavbě přehradních nádrží.

Vybrané příspěvky:

HAVLÍČEK, M. - UHROVÁ, J.: Změny využití krajiny v důsledku stavby vodních nádrží.

VTEI, 29, 2017, mimoř. číslo, s.22-30, 9 obr.,4 tab.,lit. čet.

využití krajiny; změny využití krajiny; struktura krajiny; vodní nádrže; mapy historické; Morava jižní

LACINA, J. - HALAS, P.: Vodní nádrže a jejich krajina ve výtvarném umění.

VTEI, 29, 2017, mimoř. číslo, s.31-39, 13 obr.,5 fot.,lit. čet.

vodní nádrže; struktura krajiny; změny krajiny; umění

ŽÁKOVÁ, Z.: Jak stavby jihomoravských nádrží ovlivnily společenstva vodních a mokřadních rostlin.

VTEI, 29, 2017, mimoř. číslo, s.54-65, 4 gr.,16 fot.,lit. čet.

společenstva rostlinná; mokřadní rostliny; vodní rostliny; vodní nádrže; Morava jižní

PERIODIKA

R 1307/150

Ginkgoblätter. Kurzmitteilungen.

Ahrensburg, Deutsche Dendrologische Gesellschaft, 2018, 56 s.

dendrologie - periodika - Německo

R 2809/111

Zpravodaj milovníků a pěstitelů růží.

Praha, Rosa klub, 2017, 79 s.

Rosa - periodika

R 4318/23

Silva Gabreta. Sborník vědeckých prací ze Šumavy.

Vimperk, Správa Národního parku Šumava, 2017, 46 s.

parky národní - výzkum - ochrana přírody - Šumava - periodika

R 821/109/3

Acta Agriculturae Slovenica.

Ljubljana, Biotechnical Faculty University of Ljubljana, 2017, s. 481-592

zemědělství - ochrana rostlin - periodika - Slovinsko

R 821/110/1

Acta Agriculturae Slovenica.

Ljubljana, Biotechnical Faculty University of Ljubljana, 2017, 50 s.

zemědělství - ochrana rostlin - periodika - Slovinsko